

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІНАНСАХ
обов'язкова навчальна дисципліна

Розробник: Краснікова О.М., доцент, кандидат економічних наук, доцент

Полтава
2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Методологія наукових досліджень у фінансах
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> КРАСНІКОВА Оксана, кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 12 <i>e-mail :</i> oksana.krasnikova@pdaa.edu.ua
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	072 Фінанси, банківська справа та страхування ОПП Фінанси, банківська справа та страхування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з фінанси.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: сприяння посиленню методологічної спрямованості навчального процесу, опанування знаннями основ методології, техніки і організації науково-дослідної діяльності, сприяння розвитку наукового світогляду і творчого мислення.

Основні завдання вивчення дисципліни: засвоєння теоретичних та організаційних питань з теоретичних основ методики та організації науково-дослідницької діяльності; підвищення рівня методологічної культури; формування наукового світогляду фахівців; вироблення вмінь критичного аналізу наукової інформації та її оцінювання, вмінь полемізувати, аргументуючи та обстоюючи власні думки; формування вміння висвітлювати результати дослідницьких пошуків у магістерській роботі, а також узагальнювати результати науково-дослідної роботи; опанування основами методології, технології та організації науково-дослідницької діяльності; засвоєння, розуміння і відтворення наукової термінології.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування, або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Компетентності:

- загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання:

ПР13. Володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Наука як система знань

Тема 2. Теоретичні аспекти, інструментарій та особливості фінансової науки

Тема 3. Методологія наукового пошуку

Тема 4. Методи наукового дослідження

Тема 5. Категоріальний апарат наукового дослідження

Тема 6. Види наукових досліджень

Тема 7. Структура та зміст етапів дослідницької роботи

Тема 8. Інформаційна база наукових досліджень

Тема 9. Етика та культура науковця. Організація роботи вченого

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 072ФБСС бд 2021стн			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Наука як система знань	9	2	2	5
Тема 2. Теоретичні аспекти, інструментарій та особливості фінансової науки	9	2	2	5
Тема 3. Методологія наукового пошуку	14	2	2	10
Тема 4. Методи наукового дослідження	14	2	2	10
Тема 5. Категоріальний апарат наукового дослідження	14	2	2	10
Тема 6. Види наукових досліджень	9	2	2	5
Тема 7. Структура та зміст етапів дослідницької роботи	9	2	2	5
Тема 8. Інформаційна база наукових досліджень	7	2	-	5
Тема 9. Етика та культура науковця. Організація роботи вченого	5	-	-	5
Усього годин	90	16	14	60

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю						Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Завдання самостійної роботи (реферат)	Завдання самостійної роботи (практичні завдання)	Контрольна робота	
ПР13	4	5	5	4	4	3	25
ПР14	4	5	5	4	4	3	25
ПР17	3	4	5	3	4	6	25
ПР18	3	4	6	-	6	6	25
Разом	14	18	21	11	18	18	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних	Розв'язування тестів	Завдання самостійної роботи (реферат)	Завдання самостійної роботи (практичні завдання)	Контрольна робота	
Тема 1. Наука як система знань	2		3		2		7
Тема 2. Теоретичні аспекти, інструментарій та особливості фінансової науки	2	3	3		2		10
Тема 3. Методологія наукового пошуку	2	3	3		2		10
Тема 4. Методи наукового дослідження	2	3	3		2		10
Тема 5. Категоріальний апарат наукового дослідження	2	3	3		2		10
Тема 6. Види наукових досліджень	2	3	3		2		10
Тема 7. Структура та зміст етапів дослідницької роботи	2	3	3		2		10
Тема 8. Інформаційна база наукових досліджень					2		2
Тема 9. Етика та культура науковця. Організація роботи вченого				11	2	18	31
Разом	14	18	21	11	18	18	100

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 год.

Кількість кредитів – 3.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Уся література, яка викладачем надається виключно в освітніх цілях є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Списування під час контрольних робіт заборонені (у т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці **АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ** ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Шкала оцінювання	Програмні результати, що забезпечуються в результаті вивчення
розв'язування тестів	від 0 до 3 балів: 3 бали	у випадку забезпечення 80-100 % правильних відповідей на тестові питання та демонстрування базових навичок креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів, володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
	2 бали -	у випадку забезпечення 79-50% правильних відповідей на поставлені питання та демонстрування базових навичок креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
	1 бал –	у випадку забезпечення 49-30 % правильних відповідей на поставлені питання та демонстрування базових навичок креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні
	0 балів –	у випадку правильних відповідей менше ніж 30 %.
опитування	від 0 до 2 балів: 2бали -	у випадку чіткої, повної відповіді з означеної теми та відповідей на додаткові питання по темі, демонструючи базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; маючи здатність абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів, визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
	1 бал –	у випадку нечіткої відповіді з незначними помилками у відповіді, що свідчить про наявність лише фрагментарних знань з означеного питання, демонструючи базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; маючи здатність абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
	0,5 бали -	у випадку нечіткої відповіді з значними помилками у відповіді, що свідчить про наявність лише

		фрагментарних знань з означеного питання, демонструючи базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні
	0 балів -	у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання
виконання вправ на практичних заняттях (виконання вправ передбачено по темі 2,3,4,5,6,7)	від 0 до 3 балів: 3 балів -	у випадку правильного розв'язання завдань та належного їх оформлення; маючи здатність володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів
	2 балів -	у випадку незначних методологічних помилок, маючи здатність володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів
	1 бал -	у випадку наявних значних методологічних помилок, маючи здатність володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів
	0 балів	у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних завдань
виконання завдань самостійної роботи (реферат) –	від 0 до 11 балів: 11-8 балів	у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача, маючи здатність абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
	7-5 балів -	у випадку якщо питання розкриті не повністю, однак здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на питання викладача; маючи здатність абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

	4-1 балів -	у випадку захисту роботи із значними недоліками в оформленні, не в повному обсязі змістовному розкритті теми, неповних відповідей на додаткові питання по темі реферату; має часткове розуміння загальнонаукових та спеціальних методів дослідження фінансових процесів
	0 балів –	у випадку відсутності належно оформленого реферату
виконання завдань самостійної роботи (практичні завдання) –	від 0 до 2 балів: 2 бали	у випадку правильного розв'язання завдань та належного їх оформлення; маючи здатність абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
	1 бал	у випадку наявних значних методологічних помилок, маючи здатність маючи здатність абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
	0 балів	у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних завдань
Контрольна робота	від 0 до 18 балів (теоретичне питання – від 0 до 8 балів)	у випадку якщо питання розкриті повністю, маючи здатність абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
	8-5	у випадку якщо питання розкриті не повністю, маючи здатність абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
	4-1	у випадку якщо питання розкриті не повністю, маючи здатність володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів
	0	студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання

	(практичне завдання – від 0 до 10 балів) 10-8 балів	у випадку якщо завдання розкрито повністю, маючи здатність абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
	7-4 бали	у випадку якщо завдання розкрито не повністю, маючи здатність абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
	3-1 бал	у випадку якщо завдання розкрито частково, маючи здатність володіти загально-науковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів
	0 балів	у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних завдань

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень. Ліра-К, 2018. 352 с.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків: Право, 2019. 368 с.
3. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Ніжин.: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
4. Каламбет С.В., Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
5. Краснікова О. М., Капаєва Л. М. Навчальний комплекс для вивчення дисципліни "Методологія наукових досліджень у фінансах" студентами напряму підготовки "Фінанси і кредит" ОКР "Бакалавр". Полтава: ПДАА, 2019. 233 с.
6. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
7. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.

Допоміжні

1. Галян О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 26с.
1. Краснікова О. М. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни „Методологія наукових досліджень у фінансах” для студентів напряму підготовки „Фінанси і кредит” заочної форми навчання Полтава: ПДАА, 2018. 15 с.
3. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Бізнес-порталу [Електронний ресурс]. URL: <http://bin.com.ua/cgi-bin/votes-cookie.pl>
2. Офіційний веб-сайт видавництва «Фінанси та статистика» [Електронний ресурс]. URL: <http://www.finstat.ru/finansy.htm>.
3. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. URL: ukrstat.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Головного управління статистики в Полтавській області [Електронний ресурс]. URL: poltavastat.gov.ua.